

Filosofinen keskustelu taideteoksen inspiroimana

Tavoitteet

- Oppia ilmaisemaan ajatuksiamme ja kuuntelemaan muita.
- Huomata, miten erilaisia asioita voimme löytää samasta kuvasta ja miten erilaisia ajatuksia ja tunteita se herättää.
- Harjoitella perustelemaan näkemyksiä ja tarkastelemaan asioita eri näkökulmista.

Tarvikkeet: kyniä, A4-paperia

Kokonaiskesto: 1,5 tuntia (minimi 45 min)

Valmistelu

Valitaan maalaus, valokuva tai muu kuva. Kuvan voi valita ohjaaja tai joku osallistujista. Myös osallistujien tekemiä kuvia voi käyttää heidän luvullaan. Virikkeenä voi toimia myös musiikkikappale, tarina, runo tai muu taideteos. [Dialogitaitajien kuvapankissa](#) on taidekuvia ja niihin liittyviä filosofisia kysymyksiä, joita voi myös hyödyntää. Muita kuvagallerioita: [Wikimedia Commons](#), [Finnasta](#), [Kansallisgalleria](#), [Googlearts](#), [Pixabay](#), [Unsplash](#).

Lämmittely

Tutkitaan teosta eri aistien kautta. Pienten lasten kanssa vastaukset voidaan käydä jutellen läpi, vanhempien lasten kanssa voi antaa jokaisen tutkia kuvaa itseksensä.

- Mitä värejä näet?
- Mitä muotoja löydät?

- Mitä tuoksuja tai hajuja kuvassa voisi olla?
- Mitä ääniä kuvassa voisi kuulua?
- Mitä asentoja tai liikettä löydät? Kokeile kehollasi!
- Mitä kuvassa tapahtuu?
- Minkälainen tunnelma kuvasta välittyy?

Teemasanat

Osallistujat kirjaavat yksittäisinä sanoina paperille teemoja ja tunteita, joita teos heissä herättää. Ikäryhmästä riippuen pyritään etsimään ennen kaikkea abstrakteja teemoja, joita ei voi koskettaa käsin. Näitä voivat olla esimerkiksi aika, elämä, kuolema, rakkaus, suru, vapaus, kauneus, rumuus, oikea ja väärä. Istutaan ringissä. Jokainen sanoo ääneen ne sanat omasta paperistaan, jotka haluaa jakaa muille.

Kysymysten muodostaminen

Vaihtoehto 1. Osallistujat keksivät kysymyksiä

Jaetaan osallistujille A4-arkkeja. Kirjoitetaan paperille kysymyksiä (yksi kysymys/paperi) teoksen herättämistä teemoista hyödyntäen kirjoittamianne sanoja. Kysymyksiä voidaan muodostaa yksin tai parin kanssa. Asetetaan kysymykset ringin keskelle. Ohjaaja lukee kaikki kysymykset ääneen. Jaetaan osallistujille äänestyslipuke (esim. pieni esine, karkki, pelimerkki tms.). Äänestyslipuke asetetaan sen kysymyksen päälle, josta osallistuja haluaisi keskustella. Eniten ääniä saanut kysymys valitaan aiheeksi.

Vaihtoehto 2. Ohjaaja keksii kysymyksiä

Jos osallistujien on vaikea tuottaa kysymyksiä tai jos ohjaaja halua ohjata keskustelua tiettyyn teemaan, ohjaaja voi laatia kysymyksiä

lapuille. Kysymykset laitetaan hattuun/astiaan. Osallistujat saavat vuorotellen vetää kysymyksen hatusta/astiasta.

Keskustelu

Kysymyksen keksinyt osallistuja voi kertoa hieman lisää kysymyksestään (vaihtoehto 1) TAI lapun nostanut henkilö lukee kysymyksen ääneen (vaihtoehto 2). Keskustellaan aiheesta.

Ohjaajan tehtävänä on luoda turvallinen ja kannustava ilmapiiri, joka innostaa tutkimaan. Osallistujille kannattaa korostaa, että voi esittää myös ajatuksia, joita ei itse kannata ja että omaa näkemystä voi vaihtaa. Keskustelun tukemiseksi ohjaaja voi käyttää ilmaisuja, kuten:

- *"Mikä kuvassa voisi liittyä tähän asiaan?"*
- *"Voiko kuvasta löytää jotain, joka saa ajattelemaan eri tavalla?"*
- *"Helena sanoi, että [kommentti Helenalta]"*
- *"Mitä joku, joka ajattelisi tästä asiasta eri tavalla kuin Helena saattaisi sanoa?"*

Työskentelyn päättäminen

Keskustelun päätteeksi pidetään loppukierros, jolloin jokainen osallistuja saa vuorollaan vielä kertoa näkemyksensä tai kertoa mitä ajatuksia ja tunteita keskustelu on hänessä herättänyt. Halutessaan osallistuja voi jättää oman vuoronsa väliin.

